

Mark- och miljööverdomstolen

Remiss av promemorian Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen i Ukraina

Finansdepartementet, remiss dnr Fi2022/00934

Med reservation för den korta svarstiden lämnar Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, följande synpunkter.

Inledning

Mot bakgrund av den extraordinära situation som har uppstått med anledning av Rysslands invasion av Ukraina instämmer Mark- och miljööverdomstolen i bedömningen att det finns ett behov av att det vidtas särskilda brådskande åtgärder, bland annat i form av förändringar i nu gällande regelverk.

Mark- och miljööverdomstolens synpunkter

Mark- och miljööverdomstolen noterar att de föreslagna förordningarna i stora delar överensstämmer med förordningen (2020:254) om undantag från plan- och byggregler för tillfälliga vårdbyggnader till följd av sjukdomen covid-19, men ser samtidigt att det förekommer vissa skillnader. Mark- och miljööverdomstolen har dock inte haft möjlighet att analysera detta närmare.

Mark- och miljööverdomstolen ifrågasätter att regeringen kan låta de två nya förordningarna träda ikraft redan den 1 april 2022, det vill säga innan den föreslagna ändringen av 16 kap. 13 a § PBL (som avses träda ikraft den 15 april 2022). Nuvarande bemyndigande i sistnämnda bestämmelse ger endast regeringen rätt att föreskriva undantagsregler av nu aktuellt slag om tillströmningen av asylsökande har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande. I promemorian framkommer att personerna från Ukraina som utgångspunkt inte kommer att vara asylsökande, utan istället personer som söker uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Något annat som talar för att tillströmningen av asylsökande har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande i närtid har inte anförts. Detta medför att lagändringen, som innebär att regeringens bemyndigande utökas, bör träda ikraft innan de nya förordningarna antas. Med anledning av detta framstår det vidare som lämpligt att de förordningsändringar som föreslås i avsnitt 2.4 och 2.5 i promemorian förs in direkt i de båda nya förordningarna.

Mark- och miljööverdomstolen noterar även följande. I 3 § i den föreslagna förordningen om undantag från plan- och byggregler för kommunala ankomstboenden för vissa utlänningar definieras ”ankomstboende för vissa utlänningar” som ”sådant boende som kommunen med stöd av denna förordning anordnar i en befintlig byggnad under en begränsad tid för att ta emot personer som avser att ansöka om asyl eller uppehållstillstånd med tillfälligt skydd” (se avsnitt 2.2 jämfört med 2.4 i promemorian). Enligt

domstolen bör det övervägas om inte denna formulering är för snäv. Detta då ankomstboendena kan vara avsedda även för mottagande av personer som redan har sökt uppehållstånd med tillfälligt skydd, men som ännu inte blivit placerade på Migrationsverkets ordinarie anläggningsboenden.

I handläggningen av ärendet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsrådet Rikard Backelin och tekniska rådet Inger Holmqvist. Föredragande har varit Stina Bagge.

Ylva Osvald

Stina Bagge